

SPOR MED UNIJAMI OKREPIL DELAVSKO GIBANJE

IME NOVEGA NAJVIŠJEGA SODNIKA BO VKRATKEM ČASU PREDLOŽENO SENATU

Lewisov odbor in Ameriška Delavska Federacija sta dobila veliko število novih članov. — Borba še ne bo tako kmalu končana. — Imenovanje novega najvišjega sodnika naj bi bilo potrjeno še tekom sedanjega kongresnega zasedanja.

WASHINGTON, D. C., 4. avgusta. — Jutri bo obletnica dne, ko je izbruhnila "javna" vojna med Ameriško Delavsko Federacijo in med Lewisovim odborom za industrijalno organizacijo.

Obe stranki pravita, da zaenkrat ni še nobenih izgledov za mir. Spočetka je javnost domnevala, da bo borba škodovala obema delavskima organizacijama, pa se je zgodilo baš nasprotno, — obe sta pridobili dosti novih članov.

Lewisov odbor pravi, da imajo unije, ki so se mu pridružile nad tri milijone članov. Deset delavskih organizacij, ki jih je lani Ameriška Delavska Federacija izključila zaradi pripadnosti k CIO, je imelo le en milijon članov. V Ameriško Delavsko Federacijo je vključenih stopet delavskih organizacij, ki imajo tri milijone dvesto članov.

Kakor znano, se je delavsko gibanje pred letom dni zato razcepilo, ker je John L. Lewis ustanovitelj in voditelj CIO, zatrjeval, da Delavski Federaciji v dolgih desetletjih ni uspelo organizirati trideset milijonov neorganiziranih delavcev.

To ji ni uspelo vsled tega, ker Federacija vpoštevata le stroko, ne pa industrije, v kateri je delavec zaposlen. Green je organiziral strokovne delavce, milijone neizvežbanih delavcev je pa pustil v nemar.

WARREN, Ohio, 4. avgusta. — Danes so stali pred sodnikom L. B. Griffithom Charles Byres, Sidney Watkins, Joe Orawiec in Arthur Scott. — Priznali so, da so se v zadnji jeklarski stavki posluževali bomb. Sodnik jih je obsodil na ječo od enega do dvajsetih let.

— Vi ne predstavljate organiziranega delavstva, — jim je rekel sodnik, — pač pa vsega obsojanja vreden fanatizem.

WASHINGTON, D. C., 4. avgusta. — Predsednik Roosevelt bo mogoče imenoval naslednika sodniku najvišjega sodišča Willisu Van Devanterju, ki je v juniju prostovoljno šel v pokoj, še o pravem času, da bo mogel imenovanje poslati senatu v potrdilo še tekom sedanjega zasedanja kongresa.

Predsednik ima pred seboj 60 do 70 imen in hoče čimprej imenovati novega sodnika, da kongres ne bo prej odgojen.

Senator Borah, ki ga smatrajo za najboljšega poznavalca ustave, pa je nastopil proti imenovanju novega člana v najvišje sodišče. Borah je rekel, da je sodnik Van Devanter samo prostovoljno šel v pokoj, ni pa odstopil kot sodnik najvišjega sodišča, v sled česar mu predsednik ne more imenovati naslednika. Borah pravi, da je kako mesto v najvišjem sodišču prazno samo, ako kak član umrje, ako je proti njemu uvedeno "impeachment" postopanje, ali pa ako odstopi. Van Devanter pa ni odstopil ter je sedaj še vedno član najvišjega sodišča.

Generalni pravdnik Cummings pa je predsedniku Rooseveltu sporočil, da je eno mesto sodnika prazno in da ima pravico imenovati novega sodnika. — Ko so časnikarski poročevalci vprašali predsednika, ako bo imenoval novega sodnika še predno bo kongres odgojen, jim je predsednik smeje odgovoril, da ne piše člankov za časopise.

Topovi sipljejo uniceenje na Madrid

MUSSOLINI JE ODGOVORIL CHAMBERLAINU

Mussolinijevo osebno pismo je Chamberlainu izročil poslanik Dino Grandi. — Pisma bodo zgladila pot za zblizanje.

LONDON, Anglija, 3. avgusta. — Osebna in prijazna pisma med angleškim ministrskim predsednikom Chamberlainom in italijanskim ministrskim predsednikom Benitom Mussolinijem bodo po mnenju diplomatskih krogov dovedla do boljših odnosov med Anglijo in Italijo ter bodo z evropskega političnega obzorja odstranila najbolj nevarni spor.

Chamberlain je prejel osebno pismo italijanskega diktatorja Mussolinija kot odgovor na svoje pismo, ki je bilo Mussoliniju v soboto vročeno.

Zadnja leta so bili odnosi med Anglijo in Italijo skrajno hladni in včasih celo zelo napeti. Vzroki tej napetosti so bili spori glede Sredozemskega in Rdečega morja ter drugi diplomatski problemi.

Napetost med Anglijo in Italijo je dosegla svoj višek leta 1935, ko se je Anglija potegovala za sankcije proti Italiji v zvezi z abesinsko vojno.

Poleg tega pa je Italija skupno z drugimi fašističnimi evropskimi državami glede španske državljanske vojne v nasprotju z Anglijo in drugimi demokratskimi državami.

Mussolinijevo pismo je Neville Chamberlainu izročil italijanski poslanik Dino Grandi.

Vsebina Mussolinijevega pisma sicer ni bila objavljena, uradni viri pa zagotavljajo, da je Mussolinijevo pismo zelo prijazno, kot je bilo tudi prijazno Chamberlainovo pismo na Mussolinija.

Chamberlainovo pismo je bila prijazna diplomatska poteza in je imelo namen pokazati, da bi Anglija z veseljem pozdravila zblizanje med obema državama.

POROKA V MRTVAŠNICI

PADUCAH, Ky., 3. avgusta. — Ljubezen je dosegla svoj višek, ko sta bila zvezana v zakon William Harry Miller in Marion Helen Haley, oba iz Carbondale, Ill., v kapeli nekega pogrebnežnega zavoda.

Hiller je prišel k pogrebniku ter vprašal, ako bi mogel dobiti kakega duhovnika. Pogrebnik ga je kmalu našel in v nekaj minutah je bil mladi par poročen.

PRISTANIŠKI DELAVCI SO PROTESTIRALI

Pristaniški delavci o b pacifiški obali so pol ure odložili delo. — Protestirajo proti Italiji in Nemčiji.

SAN FRANCISCO, Cal., 3. avgusta. — Skoro v vseh večjih pristaniških mestih ob pacifiški obali je delo pol ure počivalo v protest Marine Federation of the Pacific proti delavski politiki v Italiji in Nemčiji.

Za ta delavski odmor se delodajalci niso zmenili in ni prišlo do nikakih izgredov.

V Portlandu je prišlo do vročega prepira glede vprašanja, ako bodo delavci za ta odmor plačani. Delavski glavni stan je zatrdil, da bodo delavci plačani. Toda finančni tajnik delodajalcev E. W. Coates je v Portlandu rekel, da delavci ne bodo plačani.

Uradniki Waterfront Employers Association v San Francisco se o delavski demonstraciji niso hoteli izraziti.

Razkladaleci v Seattle se niso pridružili demonstraciji.

Protest, ki je bil sklenjen na zborovanju Maritime Federation v Portlandu, je bil obrnjen proti italijanskemu in nemškemu vmešavanju v špansko državljansko vojno in proti zatiranju delavskih organizacij v Nemčiji in Italiji.

Unija je izjavila, da je bil ta dan izbran za demonstracije, ker je obletnica prvih političnih usmerenj v tretjem nemškem cesarstvu.

MORILEC HULL V SING SINGU

SING SING, N. Y., 4. avgusta. — Fred J. Hull, ki je bil zaradi umora Samuela Drukmana obsojen, da bo umrl na električnem stolu 9. septembra, je bil prepeljan v kaznilnico Sing Sing. Hull je bil najprej obsojen na 20 let ječe, pri drugi obravnavi pa je bil obsojen na smrt. Hull še sedaj pravi, da bo njegov priziv nisljan, da mu bo dovoljena tretja sodnijska obravnava in upa, da bo oproščen, če, da je nedolžen.

VELIK POŽAR V SMIRNI

LONDON, Anglija, 4. avgusta. — "Exchange Telegraph" prinaša poročilo iz Istanbula, da je v nekem benčinskem skladišču v Smirni v Turčiji nastal požar, v katerem je zgorelo 20 oseb, 15 pa jih je dobilo opekline.

PRAVA MATI JE ODVEDLA OTROKA

Zenska in dva moška sta odvedla otroka. — 'Mati' je bila z otrokom na vrtu svoje hiše. — Pojasnjena skrivnost.

CHICAGO, Ill., 4. avgusta. — Ena zenska in dva moška sta odvedla 2 in pol leti starega Donalda Horsta z vrta za domačo hišo in pet minut zatem je prejela otrokova mati po telefonu sporočilo, da odvajalci zahtevajo \$5000 od kupnine.

Otrokov oče Otto Horst je bogat hotelir in založnik muzikalij.

Mrs. Horst in črna pestunja Dorothy Mehen sta se odvajalec postavili v bran in sta se z njimi borili, ko so odvedli otroka. Odvajalci so z otrokom stekli v avtomobil in se naglo odpeljali. Mrs. Horst si je zapomnila število avtomobila in jo je naznanila policiji.

Horstova družina ni prejela nikakih pretilnih pism in tudi ni z nikomur v sovrastvu.

Policija je bila šele 35 minut po odvedbi obveščena.

Ko so prišli policisti Edw. Strandberg, Clarence Benson in George Schneider v Horstovo hišo, jim je Horstova žena o odvedbi povedala naslednje:

Mali Donald se je igral na kupu peska za hišo, ko so se odvajalci pripeljali pred hišo. Z Donaldom se je igral 6 let stari sosedov sin Kenneth.

Kelly. Mrs. Horst, slabotna žena z rdečimi lasmi, je sedela par korakov stran.

Zenska in oba moža sta prišla iz avtomobila proti njej in eden jo vpraša: "Ali ste vi Mrs. Horst?" Žena priklima. Nato en mož zgrabi Donalda in ga prične vleči proti avtomobilu. Mati pa skoči za njim in se ga oklene z obema rokama, tako da mu je raztrgala srajco.

Na njeno vptje prihiti še pestunja. V istem trenutku zenska v družbi odvajalcev zbije Donaldovo mater na tla. Tudi pestunja je bila zbita na tla.

Mati se je dvignila in še enkrat stekla za sinom, toda en možki jo je vdaril v obraz. Ko so se odvajalci odpeljali je Mrs. Horst zakričala za njimi: "Držite jih! Odpeljali so mojega otroka! Rešite mojega otroka!"

Sosed Joseph Immel, ki je medtem prihitel, je še slišal žensko z avtomobila zaklicati: "To ni njen otrok. Otrok je moj!"

Prot večeru je bil pa slučaj pojasnjen.

K pomožnemu državnemu pravdniku je prišel neki človek po imenu Regan ter rekel, da je on s svojo ženo odvedel o-

V MADRIDU JE BILA ZOPET POVZROČENA OGROMNA ŠKODA

MADRID, Španska, 4. avgusta. — Fašistična artilerija je neusmiljeno obstreljevala Madrid in ubila ali ranila okoli 40 oseb. Bombardiranje se je pričelo zgodaj zjutraj in je trajalo celo dopoldne. Različni deli mesta so zelo trpeli škodo, ker so fašisti rabili topove velikega kalibra. Bombardiranje je trajalo več kot dve uri.

Vladna artilerija je kmalu po polnoči pričela obstreljevati fašistične postojanke v vseučiliškem mestu v namenu, da pripravi pot za infanterijski napad.

Artilerijski dvoboj je trajal dve uri in fašistični strelji so padali v mesto. Padlo je nad 50 strelcev različnih kalibrov. Največ je trpel trg Cortez, kjer je nastanjen urad United Press. 9-palčni strel je na strehi poslopja odprl 9 čevljev široko luknjo. Poslopje se je strelalo do temelja in po ulicah so bile razmetane deske in opeka. Noben častnikar ni bil ranjen.

Republikanci so zavzeli nekaj strateških postojank v svoji novi ofenzivi pri Oviedu. Zavzeli so nek vrh, s katerega ogrožajo fašistične utrjene postojanke na sosednjih hribih.

GIBRALTAR, 4. avgusta. — Dva republikanska aeroplana sta bombardirala fašistične utrdbe v Algecirasu, odstran Gibraltarskega zaliva. Fašistični protizračni topovi so brez uspešno streljali na nju.

Utrdbe v Algecirasu so za fašiste velikega pomena in so jih zadnje čase zgradili Nemci. Utrdbe obkrožujejo Gibraltar, kar povzroča med Angleži veliko bojazen.

MEHIKA ODPUŠČA KADETE

MEXICO CITY, Mehika, 4. avgusta. — Vojni departament naznanja, da je bilo aretiranih 9 kadetov, ki so dezertirali v namenu, da gredo na Španjko, da se bore na strani republikancev.

Aretiran je bil tudi nek stotnik, ko se je ravno hotel odpeljati na Španjko ter se bo moral zagovarjati pred vojnim sodiščem.

Odvedel ga je zato, ker je otrok njegov, dočim sta ga imela Horstova le v reji.

Horstova sta pozneje priznala, da je Reganova trditve resna. Reganova žena bo najbrže smela obdržati svojega otroka.

FRANCO IMA POS LANIKA PRI VATIKANU

Pablo Churruga je poslanik pri Vatikanu. — Vatikan bo najbrže priznal vladno gen. Franca.

LONDON, Anglija, 4. avgusta. — Vatikan je španski fašistični vladi dovolil, da ima svojega diplomatskega zastopnika, ki bo vodil posle z državnim tajnikom. Ako bo temu sledilo popolno priznanje generala Franca, ni znano.

Reuterjevo poročilo iz Salamanke, glavnega mesta španskih fašistov, pravi, da je diplomatski (Francov) kabinet naznanil, da je bilo na obisku M. s. r. Ildebrando Antoninutti, ki je nedavno prišel v Salamanko, da se pokloni generalu Francu in je sedaj papežev delegat v Albaniji, sklenjeno, da Vatikan Francovi vladi dovoli diplomatsko zastopstvo, nakar je bil za poslanika pri Vatikanu imenovan Pablo Churruga.

"Čutimo veliko zadovoljstvo," pravi poročilo Francovega kabineta, "da morem naznaniti, da tradicionalno dobri odnosi, ki obstojajo med pravno narodno katoliško Španjko in sveto Stolicjo, stopijo ob tej priliki v postavni izraz, ki bo dovoljeval v bodočnosti bolj prijateljske in tesnejše odnose."

VATIKAN, 4. avgusta. — Vatikanski krogi razpravljajo o možnosti priznanja fašistične vlade na Španskem. Nek visok prelat je rekel, da je tak korak "zelo mogoč".

Da bo Vatikan priznal Francovo vladno, je razvidno iz tega, da je bil Ildebrando Antoninutti, ki je sedaj apostolski delegat v Albaniji in je bil pogosto označen kot morebitni apostolski nuncij na Španskem, pogosto v Rimu in je imel konference s cerkvenimi dostojanstveniki.

Do sedaj je Vatikan dal polovično priznanje španskim fašistom in republikanski vladi v Valenciji.

"Glas Naroda"(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
Frank Sahnar, President J. Lupsha, Sec.Place of business of the corporation and address of above officers:
215 West 12th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

One year (12 issues) \$1.00	Three months (9 issues) \$0.75
Six months (6 issues) \$0.50	One month (1 issue) \$0.10

Advertisement on Agreement

Uspehi brez podpisa in osebno se ne pridružuje. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejduje bivalstveno naznailo, da hitreje najdemo naslovnik.

Subscription Yearly \$0.00

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno veliki in pramitov

"GLAS NARODA", 215 W. 12th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242**CENE IN ZASLUZEK**

Baš sedaj, ko cene življenjskim potrebščinam od dne do dne naraščajo, bi morala gospodarstvo in vlada spraviti plače in mezde najširših plasti prebivalstva v soglasje z življenjskimi stroški.

Vladni statistiki v Washingtonu že več let sproti dogajajo, kakšne dohodke bi morala imeti povprečna družina, da bi mogla živeti kot se človeku spodobi.

Pri tem store večkrat napako, da določijo isto vsoto za družine, živčice po industrijskih vzhodnih državah, kakor za družine po južnih državah, kjer je vse znatno bolj poceni.

Sličnega dela se je lotil tudi poseben oddelek Works Progress Administration, ki je nedavno izračunal, da potrebuje v mestu New Yorku povprečna družina (oče, mati in dva otroka) na teden \$26.44. V drugih newyorških mestih pa nekoliko manj.

Razlika med povprečnim zaslužkom in stroški za povprečno družino je izredno majhna.

Celo velekapitalistična organizacija "National Industrial Conference Board" je morala priznati, da je znašala povprečna tedenska plača v prvem četrtletju tekočega leta le \$26.76. V New Yorku je bila torej razlika med zaslužkom in stroški le 32 centov.

Ko ugotavljajo statistiki stroške življenjskih potrebščin, vpoštevajo le tiste potrebščine, brez katerih življenje sploh ni mogoče. Enostavno namreč pravijo: — S tem denarjem se mora preživljati povprečna družina.

Običajno je pa vsota nekoliko premajhna, da bi se mogla družina preživeti z njo. Precej premajhna za življenje in nekoliko previsoka za smrt.

Računariji pozabljajo, da je tudi najbolj preprostem delavcu treba nekaj zabave in razvedrila.

Koliko denarja more prihraniti družinski oče, ki zasluži približno sedemindvajset dolarjev na teden, za slučaj bolezni in za vzgojo otrok?

Vsled tega se pojavi nadaljni problem: žena in otroci morajo pomagati družinskemu glavarju nekoliko zvišati tedenski dohodek.

Žena se ubija od jutra do večera, da zasluži par dolarjev. Istotako tudi otroci. Podjetniki jih izrabljajo na vse mogoče načine.

Slučaji, ko dobi žena za štirideset urno delo po pet ali šest dolarjev na teden, niso redki.

Moški izgubljajo priliko za zaslužek, njihova mesta pa prevzemajo ženske in otroci, ker so cenejši in jih je lažje izkoristiti.

Upati je, da bo zakonjena delavska predloga, s katero se sedaj bavi kongres.

Vprašanje je seveda, če ne bodo takoj po sprejemu predloge, ki določa za preproste in neizkušane delavce kolikor toliko primerno plačo, švigile cene življenjskih potrebščin v nedosegljivo višino.

**ČLOVEK IN KONJ ZA
SLUŽITO V DVEH
DNEH 3 DIN.**

Nikjer ni človeška delovna moč tako poceni kakor v Črni gori. Za primer naj služijo "drvarji" to so oni hribovci, ki po mestih prodajajo tovore drv. Da naseka drva v planini, spravi s konjem v mesto in jih prodaja, sta drvarja po mestu dva dneva. Tovor drv, ki ga more njegov mali konj, se po mestu stazeh spraviti v mesto, se sedaj poleti prodaja po 3 din. Tako zaslužita človek in konj v dveh dneh 3 dinarja. V zimskem času je zaslužek večji, so pa tudi dosti težji napori. Zdar, ko so odšli, imajo na njem, se odpravijo kot "drvarji" tu in tamo, kjer so rednejši.

NAJSTAREJŠA ITALIJANKA

V neapeljski bolnici za obubožane starce in starke je tedni obhajala svoj 107. rojstni dan Adelaida. Cesare, najstarejša Italijanka. Starka je še krepka in čila. Nikoli ni imela nobene bolezni in tudi ni uživala nobenih zdravil. Še danes je zdrava in vesela.

"GLAS NARODA" pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za staro kraj stane \$7. — V Italijo lista ne pošiljamo.

Pod vaško lipo.

Piše kakor mladi FRANK KURŠ

Naloge slovenskih listov in časnikov.

I.

Vsak človek gleda na narod najpogrež kot na celoto, ki je povezana z jezikom, čutom, tradicijo, ljubeznijo in z vsem, kar imajo člani enega naroda skupnega. Ta celota se pozneje deli na vse mogoče dele: politični, verski, gospodarski, od katerih ima vsak zopet po več svojih oddelkov.

A kljub vsemu deljenju v različne je in ostane vendarle en narod. V življenju pridejo večkrat veliki dogodki, ki brišejo vsa dozdnevna nasprotstva in narodna celota se pokaže v enotni luči.

Ameriški Slovenci smo narod, pravzaprav veja skupnega jugoslovanskega naroda. To prepričanje bom nosil, dokler bom na svetu. Zakaj rodilo se je v časih, predno je sploh kdo sanjal o kakih Jugoslaviji, kot jo imamo danes. Da se je razvilo do razlike v pisani besedi med Slovenci na eni in Srbo-Hrvati na drugi strani, je umetno zaneseno delo, tako na primer, kakor današnja moderna slovenščina in pa jezik, ki ga postavim pisem jaz.

A to le mimo gredite. Ker smo Slovenci celota, bi človek pričakoval, da se bomo vsaj od časa do časa ustavili in posvetili del naših moči temu, kar je skupnega. Zakaj nevarnost je, da izgubimo medsebojni stik, če preveč živimo za tiste manjške ideale, kateri le toliko štejejo, kolikor prinašajo dobrega za celoto.

Ne vem, koliko se zavedamo mi, ameriški Slovenci tega temeljnega pravila. Sodeč po tem, da lezemo vedno bolj na dvoje, gotovo ne dosti.

Slika našega dela v posameznih delih so naši listi in druge publikacije, kolikor jih imamo. Zasklednjem jih že vrsto let in čim delj jih čitam, toliko bolj prihajam do prepričanja, da ne vrše svoje naloge.

Slovenski list — začel se je nekeje, kakor kakšna nova naselbina v Ameriki. Če je sploh ostal pri življenju, je vršil svojo dolžnost primeroma tako, kakor tisti rojak nekeje z zapada, ki se je jezil na neki moj članek o umirah in pisal: "Če nimate ti umije, pa si jo ustanoite. Jaz sem zadovoljen s to, ki jo imamo, zakaj jaz zaslužim dnevno po osem dolarjev. Kako pa drugim gre in koliko zaslužijo, to pa mene nič ne briga. Da je le meni dobro."

Vsak list je nabiral zase naročnike, kolikor in kar jih je mogel dobiti. Vse pisanje se ni vršilo tako, kakor bi moralo biti, če bi mislili na celoto. Bilo prav, bilo napak — glavno je, da jaz dobim.

List bi moral biti to, kar je učitelj v šoli. On ima pripravljen program in ve čisto natanko, kako bo vodil svoje učence. Če bi v taki šoli začeli učenci vstajati in dodajati svoje komentarje, bi se kmalu izgubil ves material in ostala bi konec leta nekaka mešanica idej in misli.

Natančno tako se je godilo in se še godi po naših listih. Bili so časi, ko smo imeli vse polno raznih prirediteljev. Bile so po veliki večini slabe. V listih pa smo čitali kasneje take pohvale, kakor da je kaj takega ni bilo na svetu.

Spominjam se nekega mladega, novega urednika, katerega sem jaz pomagal do tega mesta. Teden kameje pride k meni in mi potoži:

"Ne vem, kaj bi naredil. Mbi "ho" mi je rekel: kar vse od kraja čitati. Pa vidim stvari, ki so vredne vse kaj drugega

kot pohvale. Kaj naj storim? Ali naj zapišem to, kar je proti mojemu prepričanju?"

Ampak ni kazalo drugega. Naročnik je naročnik in dolar je dolar. Če se zameriš danes temu, jutri omezu, boš brisal marsikatero ime. In to pomenja denar.

Posledice takega pisanja v naših listih so naravnost grozne. Najvišje kar ima človek, je njegov značaj. In ob takem pisanju je izgubilo se tisto malo ljudi, kar smo jih imeli. Ves napredek na svetu je mogoče samc tedaj, če razgalimo in pokažemo javnosti napake. Če jih zakrijemo in pohvalimo, kar je bilo vredno graje, potem gre človek in skupina z napakami naprej, misleč, da je tako prav. Čisto dobro vem, da je vsak rajši pohvaljen kakor ne, ampak če vse vprek hvalimo, kje naj pa iščemo meje med dobrim in slabim, pravilnim in nepravilnim?

Jaz sam vem, da je težko pisati resnico, ker sem vse to izkusil destikrat v življenju. Ena mala, jako opreznost in z rokavicami pisana kritika mi je o nekem priključila celo čredo avtorjevih oboževalcev. Nedavno sem pisal o delih nekega drugega. Ker nisem bil veskrozi: najlepše, največje, najboljšje, je nekdanje prijateljstvo — razbit lonec.

Kar je zagrešenega na tem polju, to se ne bo dalo popraviti. Zato pojdemo dalje z lažnjivo hvalo, katero tako obrajamo; četudi vemo pri sebi, da ni res tako.

To-le ustrezanje slovenskih listov na desno in levo je veliko zlo. In to v tem, da je narod razsekan; ločen med sabo. Vsak list vrši nekaj v svojem delokrogu in sicer tako, da se ne čuti sploh nobene vezi več med njimi. Sicer jo niso imeli nikdar, zakaj šlo je vedno po principu: da le zame trava raste, kaj mi hoče drugi. Še več čim prej ga vrag poceitra, toliko boljše bo zame — v dolarjih in centih.

Vse to-le bi se dalo še neka-ko prenesti, ko bi imeli za sabo druge, ki bi enkrat prevzemali naša mesta. Človek bi mislil: moja doba je tako nesrečna, bo pa za mano kaj boljše. Vsaj se svet vedno vrti in navsezadnje zmaga le vedno in povsod to, kar je dobrega, kar je resničnega.

Ampak mi nimamo drugih. Sami smo in kadar leže ta rod k večnemu počitku, ne bo več dela za naš narod. To je, kar človeka sili, da se vsaj nekaj izboljša, nekaj doseže.

Mi imamo toliko raznih problemov med nami, da bi ne smeli voditi našega javnega gibanja po stari strugi. Dosegli bi gotovo nekaj, če že vsega ne.

Kaj bi pa bilo za začetek najbolj potrebno? Da se najde nekaka vez med vsemi našimi listi in časnikarji. V ta namen naj bi se vršil vsako leto en skupen sestanek, na katerem bi se obdelalo vse tekoče probleme in se začrtala pot v bodočnost.

Kakšni pa so ti naši skupni problemi? Pred vsem je naš jezik. Nam ne more biti vsejedno, ali izgine ali pa se obdrži še dolgo, lahko tudi trajno. Dokler je jezik živ, imamo liste, organizacije in sploh vse možnosti narodnega življenja. Jezik se da ohraniti, če se pobri- gamo za to. Ko sem bil na konvenciji SNPJ v Clevelandu, sem vprašal mladega Čičaskega Slovenca Lotricha, kje se je naučil tako lepe slovenščine, pa mi je rekel:

"Pri igrah. Učiti sem se moral vloge na pamet, pa sem se gradil navadil."

To pove dosti. Z drugimi besedami se to pravi: če bi se mi zavedali svojih dolžnosti na- pram skupini, ki jo imenujemo narod, bi ne doživeli takega škandala, da otroci več ne razumejo jezika svojih staršev, četudi niso mogli z njimi drugače govoriti kakor v sloven- skem jeziku.

Ta vzgled nam jasno kaže, da če bi bili mi vršili svoje dolžnosti, bi ne bilo tako, kakor je. In seveda ta "mi" zaveda pred vsem naše liste, ki so samo pisali in pisali brez vsakega smotra in namenja za bodočnost. Mislim za bodočnost svojega naroda, ne za tisti ozki oddelček, kateremu so namer- njeni.

Dosti bi se dalo še popraviti, mnogo ljudi bi se še doseglo, če z enim listom ne, pa z dru- gim. In to bi pomenjalo povečane narodne sile.

Nadaljna skupnost je naše narodno prepričanje. Živimo v časih, ko postaja misel narodne skupnosti najvišja sila v človeški družbi. Celo komu- nistična Rusija je opustila Marxov princip, ki je v bistvu taj, da briše vsako narodnost na svetu in ga deli samo v dva dela: v delavce in izkoriščevalce. Celo Rusija govori o rus- kem narodu, kateri sam naj si kuje svojo bodočnost. In še več. V komunistični Rusiji so pravzaprav prišli šele narodi na površje. Zakaj sovjetska vlada je pošiljala svoje učenjake po vseh mogočih krajih velike Rusije, ustanovila po- seben institut v Leningradu, koder se pripravljajo posame- niki za delo med svojim naro- dom. Kakšnega naroda ni več, kakor po par tisoč, a ruska vla- da se trudi, da se ohrani, izob- razi v svojem jeziku, v svojih tradicijah.

Zakaj bi bili mi, Slovenci ti- sti, ki bi mislili, da se ne izpla- ča reševati, kar se še da? Kakš- nih poldrugitisoč ljudi ne more živih v grob. A če se bo nadaljevalo, kakor do zdaj, skoro ne bo preostalo drugega. Velika je tradicija, to je vse tisto iz preteklosti in sedanjo- sti, na kar se opiramo vselej, kadar govorimo o sebi.

Skupni listi bi lahko mnogo napravili na tem polju. Slo- vanci, katerih veja smo mi, so danes brez dvoma prvi narod na svetu. Zakaj bi se vtopljali v Irce in takozvane Američane, če imamo sami pokazati stokrat več? In če bi pri lju- delh, ki ne znajo več jezika svoje matere, dosegli vsaj ta no- tranji čut, bi bilo že veliko.

Kaj pa naše vezi s staro do- movino in brati on kraj morja? Tam so se končno prebudili in znana Rafaelova družba dela dokaj vneto za zblizanje z vse- mi izseljenci. Ampak ta druž- ba ne more biti postojanka, s katero bi mogli imeti posame- niki direktno vez. Ona ima ne- kaj svojega do zveze z izseljen- ci, mi pa moramo imeti tukaj tudi nekaj našega. To se pravi: Rafaelova družba vrši svo- je dolžnosti napram izseljencem svojega naroda tako, kakor ona vidi in razume ta problem od- tam, kjer je.

Kaj pa mi tukaj? Ali bi ne bilo pravilno, da spadamo vsi v eno grupo, ki bi predstavljala ves izseljen element? Mi bi najbolj vedeli, česa rabimo in kaj bi bilo dobro za nas. Naša osvobodena domovina je danes celota, ki nam lahko mnogo koristi — to se pravi: nam in sebi. Kako naj oni v stari do- movini vedo, a čim bi nam naj- bolj ustregli in pomagali, če mi sami ne povemo tega?

Lepo je, če človek čita v sta- rokrajških listih o Baragi, Pir- cu, Jagru — zdaj sem pa že skoro pri kraju — četudi sta živela dva predno se je naše

narodno življenje sploh začelo. Na dušete ljudi je žrtvovalo svoje življenje, da smo ustva- rili to, kar imamo danes v Ame- riki, a zdi se, da nikdo ne ve o njih.

Veliko delo skupnih listov bi bilo, da pokažejo resnično in pravilno sliko o nas. Četudi ni- mamo kaj posebno velikega po- kazati, smo vendarle doprinesli več kot svoj del. Z materija- lom, kakršnega smo imeli in dobili, smo ustvarili skoro ču- da in to v kratki dobi petdeset- tih let.

Jako važna točka skupnega programa bi bila tudi ta, da enkrat zberemo in pokažemo, koliko nas je in kaj imamo. Ne mislim samih števil, am- pak pravega, resničnega dela in uspeha. Imamo poleg listov še organizacije, podporne, kultur- ne, politične; verske — ali čita- te kdaj kje kako poročilo, kako je tukaj in kako tam? Ali ras- temo kje ali padamo, ali živi- mo ali hramo?

Vse to je važno, zakaj do- kljer je kaj živega, se lahko konsolidira, vtrdi. Kar izgine je za vse to prepozno.

Veliko je zlasti življenje kulturnih društev, kolikor jih je sploh še ostalo. Leta nazaj je bilo vsega dosti in slednji list je prinašal poročila o pri- reditvah tukaj in tam. Danes so take vesti vedno bolj redke. Še celo iz Clevelanda, koder je menda še vedno kakih petdeset tisoč naših ljudi, se malokdaj čita o kaki kulturi; prireditvi.

Kar je kulturnih društev še živih, vodijo boj za biti ali ne biti. In velika krivda v tem je baš na listih, kar vse prema- lo pišejo o tem. Ali čitate kdaj kje o kakih iniciativah, nasvetih, kaj in kako bi? In na dru- gi strani: ali čitate kdaj kako letno poročilo o tem ali onem društvu in njegovem delu? Ali so listi kdaj priporočali, naj da vsako kulturno društvo letno poročilo o svojem delu v jav- nosti?

Različni listi izdajajo letne koledarje — menda imamo tri vsako leto. Ali najdete kak do- ber pregled kulturnega giba- nja med nami? Seveda pravi- jo tisti, ki izdajajo: mi bi pri- občili, ampak ne dobimo. Od- govor bi bil: dobite pa zato ne, ker niste nikdar učili ljudstva, kaj in kako mora. In vse to pada nazaj na glavno napako, da je vsak list preveč delal zase v dolarjih in centih. direktno ali indirektno in pozabljal pri- vsem tem na višje in večje dol- žnosti: skupnost naroda.

Vsak list ima lahko svoje smeri, toda v skupnosti pred- stavljajo naš tisk, naše narod- no življenje. Ni pa dovolj, da človek to-le na suho konstatira — treba je, da se list zaveda tega. Če kapitan ne ve, kam gre s svojo barko, ne bo dolgo plul, kakor imamo obširna morja. Prej ali slej bo plačal drug za to.

Ampak plačali bodo tudi slo- venski listi v Ameriki. Kar lo- mijo se bodo, kakor v preteklo- sti: In zgoditi se zna, da osta- ne močna armada našega življa še dolgo potem, ko ne bo nobe- nega slovenskega lista več med nami.

**V SMRT OD ŽALOSTI
ZA SINOM**

Iz Ormoža je te dni izginil brivec Josip Golob, star 40 let. Ljudje so takoj domnevali, da si je končal življenje, ker je živel ločeno od svoje žene, razen tega pa ga je hudo potrla ne- davna tragična smrt njegovega 15 let starega sinčka Alojzija, ki je postal žrtev motociklistič- ske nesreče. Goloba so našli o- bešenega.

Peter Zgaga

V nekem listu sem opazil sledeči oglas:

"Mladenka bi se rada v svr- ho možitve seznanila s pošte- nim in premožnim mladeni- čem."

Ne vem, koliko odgovorov je dobila na svojo ponudbo.

Recimo, da je dobila dva, povsem odkritosrčna.

Prvi ji je pisal: — Pošten sem, toda reven.

Drugi pa: — Bogat sem. Ne vem pa, kaj mislite z besedo "pošte- nost".

Kaj bi rekli, za koga se je odločila?

Jaz bi skoraj vedel, za koga.

Neki učeni profesor je do- gonal, da so se v zadnjih petde- setih letih moškimi in ženskami noge podaljšale.

In ne vem, na kakšni podla- gi zatrjuje učeni profesor, — da so dolge noge znamenje in- teligence.

No, če je to res, je sedež in- teligence precej nizko padel.

K mesarju je prišla precej obilna ženska ter mu rekla, naj ji navaga petnajst funtov pra- šičjega mesa.

Mesar, vesel naročila, je pri- šel vagati. Precejšen kup me- sa je bil.

— Kaj toliko je petnajst funtov?

— Da, natančno, do ušne.

— Moj Bog! — je vzkliknila in omedlela.

K mesarju namreč ni prišla kupit petnajst funtov mesa, ampak hotela je vedeti, kak- šna množina je petnajst fun- tov. kajti za petnajst funtov se je v zadnjih treh mesecih zredila.

Žena in denar povzročata moškemu največje skrbi.

Žena, če jo ima.

Denar, če ga nima.

Večkrat se čita o tem ali onem:

— Ta človek pa dela za na- rod.

Lepo in vzvišeno je delo za narod.

Toda človek, ki dela za na- rod, mora imeti še kakšen po- stranski zaslužek.

Ob samem delu za narod bi namreč moral lakote umreti.

Večkrat se sliši to ali ono žensko zatrjevati, da so vsi moški enaki.

No, pa recimo, da so.

Toda če so vsi enaki, čemu morajo nekatere ženske imeti po dva ali po tri moške?

V starokrajških listih čitam:

— Mlada Ljubljanka, filmska igralka Geraldina Katt, znana iz filma "Irene" je prispela v Zagreb, kjer o- stane nekaj dni. Povabili so jo v Hollywood, pa pravi, da no- če postati žrtev filmskih reži- serjev; čeprav ji ponujajo že- lo lepo plačo.

Se mi zdi, da ta novica diši nekoliko po kislem grozdju.

V Hollywood jo vabijo, zelo lepo plačo ji ponujajo, pa no- če postati žrtev — filmskih reži- serjev.

Prav nič bi je ne bilo treba vabiti in nobene plače obljub- ljati, samo poizkušal naj bi ji kakšen režiser iz Hollywooda, pa bi šla, da bi se kar karijo za njo.

To je približno ravnotako kot če bi jaz rekel:

— Za noben denar nočem postati Morganov partner. Bo- jim se namreč, da bi me dedec osleparil.

ROBUSTA SE DOBRO V POLETNIH MESECIH — VIZITIR
TRINERJEVO ANGELICA TONKA

Priljubljeno ali priljubljeno 5125 pa Angeli Triner Corp.
1235 E. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Vesele in žalostne vesti iz slovenskih nasebin

PRSRČEN DAN V CLEVELANDU

Vabili smo in poročali o nameravanem Baragovem dnevu, naj bo sporočeno tudi to, kako smo ga praznovali.

Bil je vesel in prirčen dan, ki bo zopet ostal dolgo v srehi slovenskega ljudstva. Bil je dan Baragov, toda Cankar in Gregorčič sta bila ta dan poveljavana. Govorniki so govorili o vseh treh, katerih spomeniki stoje v Kulturnem vrtu. Res, bil je dan veselega spomina kulturnih mož, pisateljev in pesnikov. Njim so se posvečale krasno zbrane besede mojstevskih govornikov.

Kakor je bilo že porpel naročeno, namreč da se bo ta dan slavnost pričela še določeno ob 10. uri, tako se je tudi zgodilo. V krasni veliki cerkvi sv. Vida se je pričela slovesna služba božja zunaj se je pa zbiralo ljudstvo, da se napolnijo busi in avtomobili. Pri cerkvenem opravilu v cerkvi je bil pridigar vsem zaželjeni dr. Fr. Trdan, profesor gimnazije v Št. Vidu nad Ljubljano. Med tem so dospeli busi iz fare sv. Lovrenca in njihova godba, ki so dvignili vse na noge. Po dokončani službi božji v cerkvi, se je povorka takoj podala v park v Kulturni vrt, kjer so že čakali dospeli busi iz Collingwooda in Euclida z ljudstvom, med katerimi so se lesketale krasne avbe in narodne noše. Vzoren špalir so delale uniforme deklet v različnih barvah, da je bil pogled na vso to množico naravnost čaroben in slikovit. Številni fotografi kakor tudi snemalci slik, so bili tako zaposleni, da smo jih občudovali. Potrudili so se, kajti boljše prilike se jim ne nudijo pogosto. Vsi ameriški večji dnevniki so slovesnost lepo opisali in prinesli slike prizorov pred Cankarjevim kipom.

Ko je godba fare sv. Lovrenca odigrala ameriško in potem še slovensko himno, je prvi govoril mestni župan Harry L. Burton. Za njim pa generalni konzul dr. Božidar Stojanović iz New Yorka. Zelo ganljivo pesem "Dober dob" so peli bratje Maksimovič beogradski amaterski kvartet. Govoril je o Cankarju kot ure dolgo Julijus Slapšak, šolski ravnatelj, ki je došel v Ameriko z dr. Trdanom, na obisk svoje sime sina Rev. Jul. Slapšaka, kaplana v fari sv. Lovrenca. Govoril je pri odkritju sohe Ivana Cankarja.

Za prvim ponovnim odkritjem je sledilo odkritje spomenika Simona Gregorčiča. (Oba spomenika sta bila sedaj ponovno odkrita, ker se in moglo to zgoditi v parku v jeseni radi slabega vremena in se je takrat ta obred vršil v dvorani). Pri odkritju Gregorčiča je govoril profesor dr. Trdan. Govoril je še sodnik Lausche, park direktor in še drugi. Več prizore je pa posnela filmska družba za posebno sliko, ki bo poslana v Jugoslavijo, v dokaz našega življa v Ameriki glede gibanja kulturnih odnosov.

Vsa ceremonija v Kulturnem vrtu se je izvršila četrto do 2. ure, nakar se je vse naložilo na busi in avtomobile in smo se odpeljali v veliki Puritas Spring Park, kjer se je imel nadaljevati program ves popoldan. Deset busov napolnjenih in številni avtomobili so odpeljali v smer proti zapadu, a srečali smo zelo moker in gost dež s sapo. Vse to je šlo pa samo mimo nas. Kmalu se je razglašalo in dospeli v park, niso ničesar vedeli, če smo mi srečali dež. Razvila se je prav živahna zabava, toda to veselje ni trajalo več kot dobre pol ure. Začelo se je temniti in ni bilo dolgo, dež je bil nad nami in ta pa je nas zelo iznenadil. Ko se je tudi ta dež naveličal padati, smo se kmalu pojavili okrog odra. Vse je na novo začelo in bilo veselo. Prve kapljice dežja so bile že pozabljene, zaradi tako velike in vesele udeležbe. Začeli smo s programom na odru. Prvi govornik je bil že poprej imenovani generalni konzul dr. Stojanović, Slovincem jako naklonjen in iskren Jugoslovian. Njegove besede so pritegnile na se vsakogar. Zopet so peli bratje Maksimovič nekaj pesmi, ki so vse oživljale. Govoril je Very Rev. J. J. Oman, zatem pa dr. Fr. Trdan, ki je imel biti glavni govornik Baragovega dneva. Med tem so nastopile dekleta v kostumih in izvajale korakanje na umeten način in prejele zato buren aplavz. Govoril je še Mr. Louis Drasler, zatem je pa dež prekinil nadaljnje govornike: Mons. Vitus Hribarja, Mr. Marinkoviča, in Mr. Vojnoviča. Morali smo penehati in pustiti nadaljnji program. Toda kljub vsemu takemu vremenu, niso upadla srca ljudem. Vse so radi potrpežili, da je le do tujak uspejo na tako sijajen način. Baragov dan pozabljen ne bo če tudi ni bilo vse tako kakor bi želeli sami. Odnegli so s tega dneva utise iz domovine, srea so bila polna navdušenja in prisrčnosti.

A. G.

STAR NAROČNIK UMRL

Umrli je v Ely, Minn., rojak Jos. Schwaiger v starosti 82 let, rodom iz Črnomlja, po poklicu je bil bil krojač. Ker je bil že opešal na vidu, je bil 10 let uslužben pri šolskem direktorju. Bil je nad 30 let naročnik na Glas Naroda, dokler ga ni bolezen (rak na želodcu) prisilila na bolniško posteljo. V Ely zapuščal bolno soprogo, dva sinova Franka in Johna ter hčer Ano, omoženo z Leonardom Slobodnikom. Bil je član drutav sv. Cirila in Metoda št. 1. JSKJ in Katol. Borštarnjev. Naj v miru počiva!

J. P.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA" NAJSTAREJŠI SLOVENSKE DNEVNIK V AMERIKI

JUGO SLOVANSKA KAT. JEDNOTA

Je najboljša in najpopularnejša slovenska podpornica organizacija v Ameriki. Razna niska aneementa in plačuje liberalno podporo za slova bolezn, nezgode ali smrti. Ima 125 podružnih društev v 1200 mestih nad 20.000 članov v vseh oddelkih.

En vsi noviki novega društva zadostajo 3 ooh.

Prep. zehje Nad Dva Miljona Dolarjev

Pišite na pošto na

GLAVNI URAD J. S. K. J. : : : : ELY, MINNESOTA

PIKETI PRED JEKLARNO

Slika je bila posneta tekom stavke jeklarjev pred tovarno clevelandske podružnice Republic Steel Company. Tekom stavke so se završili krvavi izgredi.

S POTA

Vest o smrti Ludvika Benedika me je potresla. Večkrat sva se srečala v New Yorku in svoječasnno tudi v Minnesoti. Toda takrat je bil še mlad in poln mladostnih nad. Nekaj dni pred njegovo smrtjo sem dobil od njega pismo na Ely, Minn. V opombi je dostavil: "Kaj pa z računi? Ali si jih pregledal? So vsi O. K." S tem je mislil račune glede na ročnim in naročnikov Glasa Naroda. No, tudi njegov račun je sedaj O. K. On uživa v večnosti mir, katerega svet nima.

Zelo rad se je spominjal dr. Zave Colorado, kjer je bil nekaj časa kmalu po svojem prihodu iz domovine. Nekoč je bil na lovu namesto srnjaka ustrelil divjega kozla, katere je prepovedano streljati. To se je seveda zgodilo po nesreči, oziroma pomoči.

Njegovi stari znanci so že vsi odšli v večnost, predvsem pa njegova dva velika prijatelja Oplotar (Bus) in Kenig.

Pokojnemu prijatelju Ludviku želim mir in pokoj, njegovi družini pa izrekam svoje iskreno sožalje

Dne 7. avgusta bo v moderni mestni dvorani na Chisholm, Minn., vesela svatba. Poročila se bo namreč prva hčerka splošno znane Smoltzove družine. Povabljeni so ogromna množina gostov, med njimi tudi gostje iz Slovenije.

Nevestina mati je bila rojena na Ely, Minn., ter je s svojo materjo kot otrok odpotovala v ribniški okraj na Dolenjskem. Kot mladenka se je vrnila na Chisholm ter živi sedaj v zadovoljstvu v družbi svojih otrok. Njen sin France je dober igralec. Igra za radio in na raznih prireditvah. Bil sem na materini svatbi, sedaj bom pa še na hčerini.

Pozdravi!

Matija Pogorelec.

POZDRAV

Predno se podam v staro domovino na obisk, se zahvalim za vso prijaznost družini Šerjak ter Mr. Franku Fipoktu in Mr. Johnu Šubicu. Iskrene pozdrave pošiljam bratu Franku Smoletu in njegovi družini v Clevelandu ter družinam moje sestre Mary Pire in Ursule Ponikvar v Clevelandu. Žal, da se nisimo mogli osebno posloviti. No, se bomo pa o povratku sestali.

Joe Smole z družino.

"GLAS NARODA"

ADVERTISE in

S SKRAJNEGA SEVERO-ZAPADA

Frank Mezek nam poroča iz Valley, Wash.: — Nedavno smo tukaj praznovali veselo poroko. Poročila se je namreč Frances R. Tomsha, hči tukajšnje pionirske rodbine. Čestitamo! Znani slovenski lesni trgovec Franc Burja je postavil tukaj novo žago, ki je začela obratovati dnj 26. julija. Podjetnemu Slovincu želimo obilo uspeha.

Iz Enumclaw, Wash., piše Mary Milejoh: — Priloženo pošiljam za naročino, ki mi je že potekla, vsled česar me Peter Zgraga lahko imenuje zaostanikarico. Dolgo časa sem čakala nanj, misleč, da se bo priklatil v državo Washington, pa zastoj. Kdo ve, kod se zdaj klati. Bog se ga usmili, če bi prišel sem, kajti pri nas je ravno tako kakor je rekel Ribničan, da ima namreč vsaka glava svojo pamet, ko se mu je voz polomil in so se mu zelnate glave stočile po struški dolini.

SMRTNA NESREČA SLOVENKE

Jennie Turk, stara 48 let, je umrla v Glenville bolnišnici v Clevelandu in sicer kmalu nato, ko je po drl avtomobil na 71. cesti in St. Clair Ave., kjer je hotela stopiti v voz poulične železnice.

Mrs. Turk je stala z neko drugo žensko in otrokom ter čakala na voz poulične železnice. Ko je prispel voz, ki vozi v vzhodno smer, je druga ženska z otrokom naglo stekla v varnostno zono, kamor je po kratkem obotavljanju hotela

POZOR ROJAKI IN ROJAKINJE V KANADI

S. K. P. Društvo iz Kirkland Lake, Ont., poziva vse rojake in rojakinje, živče v Kanadi, da se vsi brez razlike pridružite naši društveni kampanji, katere je razpisana za mesec avgust.

Na izredni mesečni seji dne 25. julija se je odobrilo in postavno potrdilo, da vsak član ali članica, kateri pristopi od 1. avgusta pa do 31. avgusta, ima brezplačni vstop k Slovensko-Kanadskemu Podpornemu Društvu v Kirkland Lake, Ont.

Ko dobimo v kratkem vse listine in pravice od kanadske vlade za poslovanje našega društva, vam bom zopet takoj sporočil v listu Glas Naroda bolj obširneje zaradi ustanovitve odsekov po vsi deželi.

Omenim vam za zdaj samo to, da se odsek lahko ustanovi v vsakem kraju, kjer je le sedem članov. Takoj na delo in združite se vsi brez razlike, da ustvarimo to važno društvo za nas izseljence v tej deželi.

Torej ne zamudite te važne prilike! Vsa nadaljna pojasnila daje glavni urad: Slovensko-Kanadsko Podporno Društvo, 87 Wood St., Kirkland Lake, Ont.

S pozdravom

G. Medosh, tajnik SKPD.

steči tudi Mrs. Turk. Pri tem pa jo je zadel avtomobil, katerega je vozil neki 22-letni mladenič, ki je imel odprto pot, kakor so izjavile priče, ker je bila zelena luč. Podrobnejša dejstva se bodo dogajala pred sodiščem.

"ODPRTA NOČ IN DAN SO GROBA VRATA..."

V bližini Johnstowna, Pa., je umrl Luka Peterka, star 63 let, ki je bival na severni strani doma iz Morav pri Kamniku. V Ameriki je bil čez 30 let. In svoječasnno je živel v Forest Cityju, toda pred 18 leti se je preselil.

Po dolgi in močni bolezni je preminul v Clevelandu Anton Turk, po domače Snrekar, star 52 let. Pokojni je bil rojen na Vrhniki pri Ljubljani, kjer zapušča sestro in več sorodnikov. V Ameriki je bival 28 let.

Po dolgi bolezni je umrla v Clevelandu Marija Zimec, po domače Gorup, rojena Ipavec, stara 49 let. Pokojna je bila rojena v Ročinu na Primorskem. V Ameriki je živela 29 let.

V Glenville bolnišnici v Clevelandu je preminula Matilda Nosse, rojena Zavornik, stara 56 let. Zapušča soproga in sedem otrok. Rojena je bila v vasi Grintavec, fara Zagrad-Fužina na Dolenjskem, kjer zapušča več sorodnikov. V Ameriki je bivala 36 let.

NESREČA S KOLESOM

V soboto popoldne okoli 4. ure se je vozil po 61. cesti v Clevelandu s kolesom John Rožič, star 15 let, ko ga je nekdo z avtomobilom povozil. John je šel še sam domov na 1091 Addison Road, kjer so poklicali zdravnika, ki ga je takoj poslal v Glenville bolnišnico. Tam so ugotovili, da se je njegovo črevo zavito in ni bilo več pomoči ter je 1. avgusta ob 1. uri popoldne poškodbam podlegel. Rojen je bil v Clevelandu.

DVA BEATA UTONILA

Iz East Worcester, N. Y., nam poroča naš dopisnik A. Habinc: Huda nesreča je zadela družino Petra Svegala v Cordright, N. Y., v nedeljo popoldne, ko sta se šla kopat sinova Edward in Joseph. V navzočnosti staršev in prijateljev sta oba utonila. Prvi je bil star 24, drugi pa 19 let. Družina Svegal je dobro znana v tukajšnji okolici, pa tudi na Willard, Wis. — Naše iskreno sožalje.

ROPAR WIDMAR

Policija v Clevelandu ima dosedaj tri roparje na varnem, ki so pretekli teden oropali podružnico Central National banke na Coventry Rd. Odnegli so \$18.000. Med roparji je tudi John Widmar, ki je pobežal kaznjene iz Jefferson, Mo., in doma iz Illinoisa. Pri Widmarju je policija dobila \$3.110.

V Chicagu je umrl John Držič, ki je bival na severni strani mesta. Star je bil 53 let in doma od Loč pri Brezicah. Pokojni Držič je bil svoje čase zelo aktiven na društvenem in delavsko kulturnem polju, toda bolezen jetika ga je vrgla iz gibanja. Pokopan je bil civilno na Češkem narodnem pokopališču.

MLIN Piše Ločan

MINIMALNE PLAČE

Pred petimi ali desetimi leti niso bile minimalne plače in maksimalne ure nikomur v mislih, če izvajamo sanjače, ki takorekoč napol žive v prihodnosti.

Ko smo sedeli nekega večera v mojem stanovanju — ravno v tednu, ko je bil Roosevelt izvoljen — smo ugibali, kaj bo storil.

Jaz sem rekel, da bo moral prej ali slej določiti, koliko ur se sme delati in koliko se sme najmanj plačati.

Vsi so se mi smejali in so bili mnenja, da sem malo iz tira skočil.

To bi bilo kršenje svobode, Roosevelt bi prevrnil cel sistem v industriji. Amerikanci ne bodo dopustili kaj takega — ne v Ameriki — so rekli.

Problem delovnih ur in plače se bo moral izčistiti prej ali slej. Svoboda izkoriščanja bo morala miniti; tekmovalne v cenah na račun dolgih delavskih ur in nizkih plač ter zaposlenja nedoraslih otrok bo moralo prenehati, če hočejo, da bo Amerika in nje delavstvo zadovoljno.

Kaj pa so minimalne plače? Nič drugega, kot temelj, do katerega se lahko gre. Zareza, ki jo bo moral vsakdo vpoštovati, ki zaposluje ljudi; najmanjša plača za najnižje delo v eni stroki. Gotovo je, da bodo drugi potem plačani primeroma več, kakoršna je pač pozicija delavca.

Sedaj, ko ni minimalnih plač in nobene meje, podjetnik lahko trga toliko časa, dokler dobi kakšnega garača, ki ima tako praznino v želodcu, da ga ovija omotica gladi in je pripravljen prijeti za vse, samo da se enkrat na dan do siteda naje.

Isto je pri delovnih urah; danes ti pritiska pol ure, jutri pa še celo uro. Takoj po padcu NRA so pritiskali po pet do osem ur na teden. Pri vsem tem si pa v soboto videl, da ti je bila znižana plača, kljub temu, da si delal toliko ur več.

To torej je tudi velik vzrok zakaj tako zavijajo in poskušajo ustvariti postavu, ki bi v resnici ne bila nič drugega kot navadna burka in bi se lahko tolmačila na tisoč načinov.

Dasi ima administracija že nekaj izkušenj v tem že izza časa NRA in pozneje težkoče, se delavstvo ne more natančno zediniti v tej tako potrebni reformi.

Seveda, delavstvo ni nasprotno, temveč se zavzema za postavu, toda kar se tiče delovanja, metod, učinkovitosti in polja, ki naj ga krije postava, v tem si ni delavstvo edino.

Upati je, da bo sprejeta. Seveda je popolnoma umevno in čisto naravno, da bodo protesti zelo glasni, in tisti podjetniki, ki hočejo svobodo na delavskem trgu in ki so navajeni izbirati delavce kakor živino na semnju, se bodo pač morali pripravi, čeprav bo bolj težko nekaj časa.

Prevzeti silne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je dne 18. julija zavedno zapustil soprog in oče

Ludvik Benedik

Rojen je bil pri sv. Joštu nad Kranjem in je umrl v 61. letu svoje starosti.

Iskrena hvala vsem, ki ste se ob mrtvaškem odru poslovili od njega, ki ste mu iz ljubezni darovali nešteto vencev in rož, in ki ste ga spremili na zadnji poti. Hvala vsem, ki so nas tolažili v času naše največje bridkosti.

Mary Benedik, soproga;

Ludvik, Theodore in Frank, sinovi; Mildred, hči.

Ridgewood, L. I., 4. avg. 1937.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

FREDERIC BOUTET:

BAJANICA

Kakor vsak dan je prišel Pavel popoldne v slaščičarno blizu Luksemburškega vrta, čim je smel zapustiti pisarno, kjer je bil zaposlen kot inženjer. Ana, njegova dražestna nevesta, ga je že čakala in Pavel se je ustavil pred njo, očaran po njeni lepoti.

— Kako krasna si! — je rekal zaljubljen. Ana se mu je pa samo blaženo nasmejala in dejala tiho:

— Mamica je že odgovorila na moje pismo. Seveda je privolila v našino poroko, saj sem vedela. In tudi papana bo omeščala. Obljubil me je sicer sinu svojega starega prijatelja, toda končno stori vedno to, za kar sva se odločili mamica in jaz.

— Vidiš dušica, tvoja bojažen je bila torej odveč.

— Saj se nisem bala zaradi svojih roditeljev. Težave bodo s teto Betty in njenim zakladom.

— Kdo pa je teta Betty in o kakšnem zakladu govoriš?

— Teta Betty ni nobena malenkost, dragi Pavel. To je papanova sestrična in stanuje v naši vili. Zelo neprijetna stara dama.

— Zakaj je pa kratkoma ne odsvetile?

— Saj sem ti dejala, da to ni nobena malenkost. Prvotno je bila naša hiša last tete Betty in ko jo je prodala papanu, si je izgovorila, da bo lahko stanovala v nji, dokler bo hotela. Po smrti svojega moža je izjavila, da je stric zaspekuliral vse premoženje in preselila se je k nam. Papa ni nikoli verjel tej njeni pravljici. Prepričan je, da je teta skrila vse svoje številne dragulje in denar neke v hiši ali na vrtu. Papa je izračunal, da mora imeti teta zelo mnogo denarja. Nikoli ni imela zaupanja do bank in bankovcev. Gotovo ima vse spravljeno v nakitu in kovanem denarju, to bo pravi zlat zaklad. Saj vendar veš, da nismo več bogati in papa je prav za prav vesel, da staruje pri nas. Potrpežljivo prenaša njeno tiranijo, ker računa s tem, da nam bo nekoč vse zapustila. Mnogo da na teto Betty, ona je proti najini poroki.

— Ali veruješ tudi ti v ta zaklad, Ana?

— Ne vem, toda to me sploh ne zanima.

— Čuj — je dejal Pavel — prijatelj imam, ki zna čudovite čarovnije s svojo bajanico. Z njo najpe studenca, globoko v zemlji skrite kovine in zaklade tako zanesljivo, kakor da leže pred njim na zemlji. V sredo pojdeš domov, kaj ne? Tvoja mati me bo gotovo povabila in s seboj vzamem tako bajanico, da ugotovim ali je privas skritega toliko zlata, da je vredno prenašati tiranijo tete Betty.

Ko je prišel Pavel čez teden dni v vilo, eo ga sprejeli tako prijazno, kakor se spodobi za ljubljenežena. Le teta Betty ga je merila z osornimi pogledi od pete do glave.

Pavel je takoj prvi večer naveljal pogovor na bajanico in njeno čarobno moč. Govoril je strokovnjak, čuj, da ima s seboj bajanico, ki lahko z njeno pomočjo igraje najde vsak zaklad.

— Ta vaša vila je zelo stara — je zaključil Pavel — in morda je v nji kje zakopan zaklad. Naj bo že karkoli, iskal ga bom.

Njegovemu bodočemu tastu so se zaiskrile oči in prigovarjal je inženjerju, naj začne iskati zaklad takoj drugi dan. Pač je pa Pavel opazil, da je teta Betty strašno prebledela.

Ko se je pripravljala Pavel k počitku, so se odprla vrata njegove sobe in na pragu se je pojavila teta Betty. Previdno je zaprla vrata, stopila k Pavlovi postelji in dejala z drhtečim glasom:

— Lepo vas prosim, ne iščite tu zakladov. Saj ste že našli zaklad — Anico.

— Saj ste vendar proti najini poroki.

— Ne, nisem več. Nasprotno hočem vam pomagati, zlomiti zadnji odpor očeta vaše neveste. Samo eno vas prosim — ne iščite tu zakladov.

— Kaj se bojite, da bi utegnil najti zaklad?

— Ne, ne bojim se. Vem, da ne boste ničesar našli, ker ni tu nobenega zaklada. To je pomota, legenda. Moj mož je prišel ob vse, kar mu je bilo še ostalo, je pa požrla vojna. Nobenega premoženja nimam, ne draguljev, ne denarja.

— Zakaj torej ne poveste resnice?

— Ker nočem nastopati v vlogi siromašne sorodnice, delne milosti in miloščine.

Razvadilo me je prejšnje blagostanje, a zdaj sem že prestara, da bi se izpremenila. Toda lagala nisem nikoli, niti z besedico nisem omenila zaklada. To si je izmislil moj bratranec in v zaklad trdno veruje. . . . Prosim, ne uničite me!

— Dobro, — je odgovoril Pavel, ki se mu je starka smilila. — Toda zakaj potem takem niste z rodbino svojega bratranca prijaznejši?

— Ker bi mi potem ne verjeli, da sem bogata. Samo siromak; so skromni in prijazni.

Ko je Anica naslednjega dne vprašala Pavla, kdaj bo začel iskati zaklad, je odgovoril:

— To ni več potrebno. Teta Betty mi je zaupala, kje je skrit zaklad vaše hiše.

— Kje pa?

— V mojem naročju! — je odgovoril Pavel smeje in zaljubljen objel svojo nevesto.

PRIJET TRGOVEČ Z DEKLETI.

V bizem vlaknu Bukarešta — Varšava so te dni poljski detektivji prijeli poglavarja neke tolpe trgovcev z dekleti. Mož je armenskega porekla. V njegovi družbi so bile tri mlade Rumunke, katere je hotel spraviti v Rio de Janeiro in jih tam prodati v javne hiše. Oblasti so takoj uvedle preiskavo, ki je pokazala, da je Armenec v zadnjem času transportiral čez morje nad 200 deklet iz Bolgarije, Rumunije, Poljske in Madžarske.

NAJSTAREJŠI LIST.

V Pekingu izhaja list "King Pao" ki se lahko ponaša s tem, da je najstarejši časnik na svetu, vsaj med tistimi, ki izhajajo.

Časnik je zagledal beli dan že leta 100 po našem štetju in je bil stoletja pradni list mesta Pekinga. Svoječasno pa ni izhajal v danes običajni obliki, temveč kot knjiga. Imel je 12 strani v velikosti 10-krat 15 cm. Na vsaki strani je bilo sedem stolpcev, vsak stolpec je imel 15 vrst. Izdajali so ga v ovitku iz rumenega papirja. V stoletjih je list večkrat menjal svojo obliko. Sedaj pa izhaja v obliki modernih časnikov.

"DOJENCKI NA POSODO"

Mladi graščak Bogdan Atanazijev iz Sofije je pred nekaj tedni doživel jako neljubo presenečenje: Gospodična Ljuba, dama njegovega poznanstva, mu je nekoč kratko in malo sporočila, da je on oče njene-ga novorojenega otroka in ga prosi, naj skrbi za otrokovo preživnino. Bogdan je vložil tožbo, ker se ni čutil krivega. Ta gospodična Ljuba ni prav nič motilo. Zares je prišla z dojenčkom na sodišče in dokazala je, da nima razen gospoda Atanazijeva nobenega moškega znanca. Zatorej so mla dega graščaka obsodili v plačevanje alimentov. Zdelo se je, da je popolnoma zmaga Ljubina zvitost, a "oče" je najel detektiva in je dal opazovati mater in otroka.

Uspeh je bil ta, da so odkrili veliko sleparijo. Detektiv je dognal, da je gospodična Ljuba svojega doždevnega dojenčka prinesla k neki babici z imenom Milica Topić kjer je neka zakonska dvojica takoj sprejela dojenčka, toda ta otroček je bil prav za prav njihov. Detektiv je poslal asistentko, češ, da je revno dekle, ki ohi babici z vprašanjem, ali bi ji babica mogla trenutno pomagati iz denarne zagate.

Babica ji je namignila, da pozna nekoga premožnega gospoda, ki ga naj kot očeta svojega otroka tira na sodišče. Otroka pa, da bo že ona priskrbelo rento za vse življenje; del te rente pa mora dobiti tudi ona, babica in pa resnični starši dojenčka, ki ga v take namene posojajo.

Atanazijev je vso stvar izročil policiji. Pri hišni preiskavi pri babici so našli pravilno kartoteko onih mater, ki svoje dojenčke izposojajo za proces očetovstva. Že več let je babica pomagala dekletom na ta način in jim priskrbelo rento. Kar 17 mladih mož je bilo tako obsojenih v plačevanje alimentov. — Brihtno in iznajdljivo babico so obsodili na več let ječe, da bo spoznala, da očetovstvo vendarle ni samo igrača.

GARANTIRANE STAROKRAJSKE
K O S E

MOTIKE in drugo orodje kakor tudi razno posteljino in pohištvo razpoložljamo na vse kraje. Pišite po naš cenik še danes.

STEPHEN STONICH
Box 725G CHISHOLM, MINN.

L. Ganghofer:

Grad Hubertus

:: Roman ::

173

Muzajoč se, je gledal Schipper za njim.

Bruckner je prijel za kljuko in obrnil oči obraz. "Da bi si s tvojo pomočjo pridobil denar! Ne! Dva kravi mi stojita v blevu in še vedno imam srajco celo na sebi! eČ boš čul, da bo zjutraj počilo, išči podnevi. Divjačino prepustim tebi. Pognalo me je ponoči iz hiše, ker moram imeti nekaj, da mi pomiri kri. V meni gori živ ogenj in moram se ohladiti. Zato ti v dobrem nasvetujem: ne lazi za menoj! Ti!" — Kmetu se je v hripavem smehu utrgala beseda.

"Toda Lorenc! Beži! beži! Malo preveč očenašev si požebal te dni. In to te je zmešalo!"

Bruckner ni takoj odgovoril "Da, že mogoče. In če znaš še ti očenaš, ga zmoli; Schipper! Da mi ostane vsaj Ančica! Alko bi moral izgubiti tudi njo, vem, kaj bom storil. Pot do sodišča ni dolga in sam je ne bom hodil!" Kmet je odprl vrata. Ogenj je zaplapolal. — "Moi, Schipper, da se mi Ančica nasmeji, kadar se vrnem domov."

Lovec je sedel na ognjišču, kakor bi ga bil polil kdo z ledenomrzlo vodo. Ko so se razgubili zunaj težki koraki, je šinil kvišku in prisluhnil v noč. Z obema rokama se je prijel za glavo in se vrnil k ognjišču. V obrazu mu je drgetalo. Potem si je povezel klobuk na svojo glavo in stlačil čevlje v nahrbtnik. Na ogenj je nametal kup polen, segel po puški in odprl vrata. Žar ognja naj bi odseval tja po globači in prišel, da koča ni prazna.

Schipper se je izmuznil skozi vrata in se za raztresenimi skalami plazil v temni noči proti niže ležeči globeli. Odtod je stekel proti cretni dolini, ki je držala do Previsne stene. Ko je prišel do nje, se je vrgel na tla, da bi zajel sapo in se obul. Sedel je prav na mestu, kjer je bil dal grof Egge postaviti lestev, da bi splezal po mladiča. Nevidno in tiho je viselo gnezdo v visini. V zraku je rahlo vonjalo po mrhovini.

Schipper je vzel puško v roko in začel teči. Zdal se mu ni bilo treba bati, da bi ga kdo čul. Na vzhodnem nebu so že bledele zvezde, ko je prišel do cretja pred vilo Tram. Skozi okno je opazil rdečkasti soj ognja in se oddahnil. "Hvala Bogu!"

Prav tedaj so se pa odprla in spet zaprla velna vrata. France je bil namenjen na svoj logar: obhod. Tedaj je zapazil med temnim veje-

m črno postavo. "Stoj!" Bliskovito si je pritisnil France puško na lice. "Kdo si?"

"Oho! Počasi!" Schipper se je hripavo zasmeljal. "Ročen pa si s puško!"

France je povesil orožje. "Ni nič odveč, da se čuvam!" To ni zvenelo prijazno. "Česa iščeš pa ti v mojem revirju? In kaj tako sopihaš?"

"Tekel sem ko hudič. Danes me čaka delo. Dva falota imam v svojem revirju!"

France je ostro pogledal lovec v temi pred seboj. Stvar mu nekako ni šla v glavo — ker bi sam v takem primeru ne begal okrog za pomoč.

"Toda človek! Ali ne razumeš? Dva falota imam v revirju!"

France si je vrgel puško na hrbet in krenil v smer proti Previsni steni. Molče mu je sledil Schipper. Nebo je bledele, napol so ga pokrivali sivi oblaki. In misli, tako sive kot oblaki, na nebu, so se motale Francetu po glavi. Ne prestano je videl Patscheiderja pred seboj, in ču, kako ga svari dekliski glas: — "Varuj se Schipperja!"

Tedaj se je oni zasmeljal. "Čuden lovec, zares! Niti ne golčne, kje sem falota izpazil."

"Kar moram vedeti, mi boš že povedal."

"Ob eni zjutraj sem odšel iz koče, ker sem hotel oslediti ruševca pod plazovi. Ko sem prišel na planino in do plansarske kože, opazim črno za oknom, splazim se do koče in pogledam v izbo. Kaj boš rekel! Sedita dva falota tam notri in vsak ima puško na kolenih. Eden, malo mlajši, in drugi, pravi velikan z ogleno črno brado, že malo osivel. In čepita pri ognju ter se mirno pogovarjata o lovu pod plazovi!"

"In ti si jo popihal?" V Francetu so ugasi- le vse misli zadnjih minut in oživel je v njem samo lovec. "Namesto, da bi zgrabil puško in pianil v izbo! Oba bi ujel."

"Z jezikom brž ujameš človeka. In da nič ne prikrivam — čul sem, kaj sta govorila. Tedaj mi je šinilo v glavo: ti moraš po Francetu! — Primojduši, kar povedati si ne upam!"

France je obstal ko vkovan. Njegove ustnice so se premikale, ne da bi spregovoril. Kaj neki ga je prijel? Strahu ni poznal. Vendar ga je sedaj tesnoba grabilo za vrat

DAIJE PRIDE

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati "Vinetova", idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v "Padišahovi senci" pri "Oboževalcih Ognja", "Ob Vardarju"; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju "Rihju in njegovi poslednji poti"?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI I I

IZ HAGUADA V STAMBUL

4 knjige, s slikami, 627 strani

Vsebina:

Smrt Mohamed Emina; Karavana smrti; Na begu v Gorop; Družba En Nat

Cena 1.50

V GORAH BALKANA

4 knjige, s slikami, 576 strani

Vsebina:

Korak šime; Zoraka s zaprekami; V goščah; njaku; Mohamedanski svetnik

Cena 1.50

PO DEŽELI ŠKIPETARJEV

4 knjige, s slikami, 577 strani

Vsebina:

Brata Aladžija; Koča v soteski; Mirički; Ob Vardarju

Cena 1.50

WINETOV

12 knjig, s slikami, 1753 strani

Vsebina:

Prvikrat na divjem zapadu; Za življenje; Nšo-El, lepa Indijanka; Prokletstvo zlata; Za detektiva; Med Komand in Apači; Na nevarnih potih; Winnetov roman; Sans Kar; Pri Komandih; Winnetova smrt; Winnetova oporoka

Cena 5.00

SATAN IN ISKARIJOT

12 knjig, s slikami, 1704 strani

Vsebina:

Iskarijot; Yuma Setar; Na medu; Nevarnosti nasproti; Almaden; V treh delih sveta; Tadžalce; Na tovu; Spet na divjem zapadu; Winnetov svetnik; Dedih

Cena 5.00

2 U T I

4 knjige, s slikami, 597 strani

Vsebina:

Boj s medvedom; Jutna draguljev; Koncno —; Rih, in njegova poslednja pot

Cena 1.00

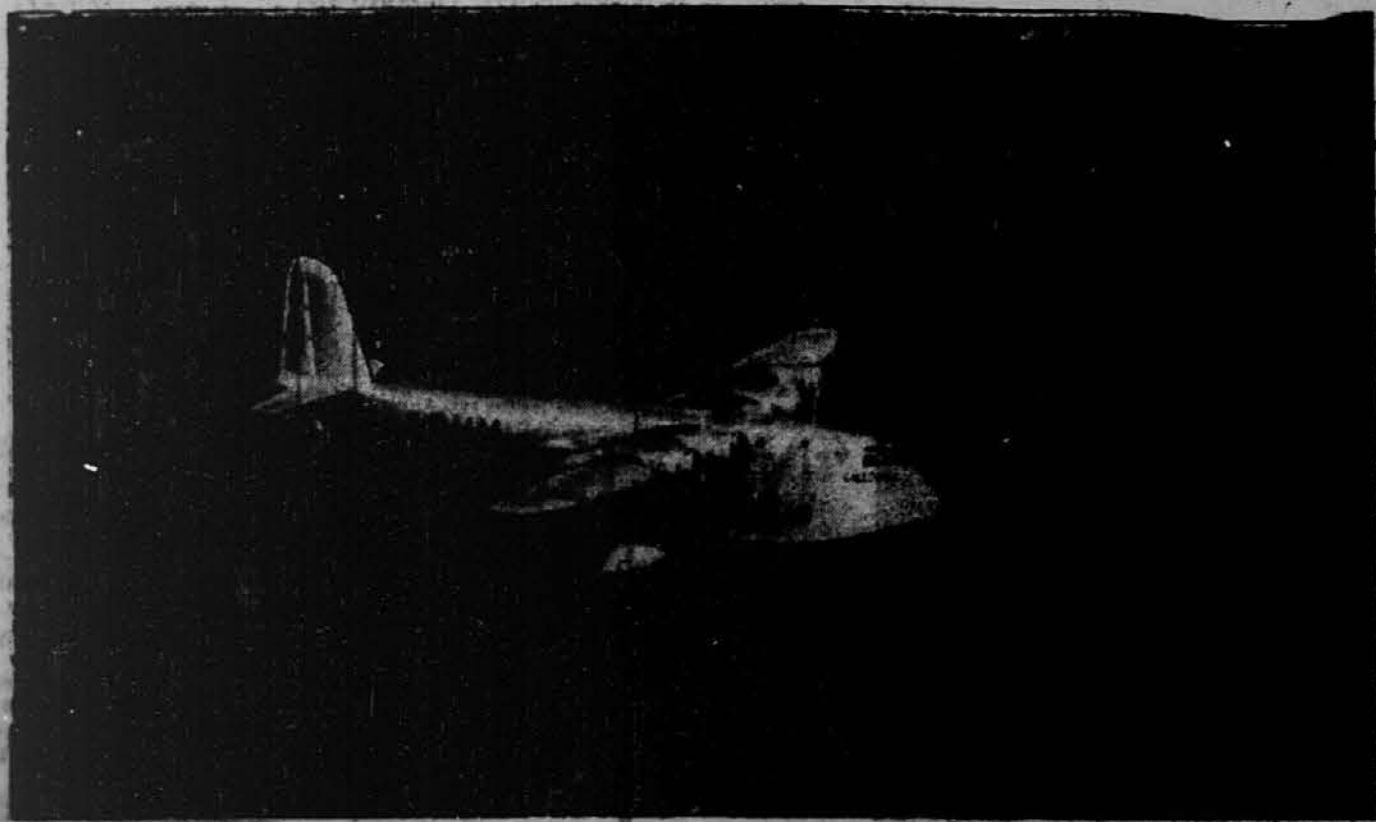
Naročite jih lahko pri:

KNJIGARNI "Glas Naroda"

216 West 18th Street

New York, N. Y.

VELIKO ANGLEŠKO POTNIŠKO LETALO NAD NEW YORKOM

Angleško štirimotorno potniško letalo kroži nad New Yorkom, zatem ko je uspešno preletelo razdaljo med Irsko in Novo Fundlandijo. To je bil poskusen polet, ki se je pa izborno obnesel. V kratkem bo ustanovljena redna zračna potniška služba med Londonom in New Yorkom.

NE MOREM TI RAZODETI...

ROMAN IZ ŽIVLJENJA (C) ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

Renin obraz naglo preminja barve. "Za mene? Toda ljubi papa!" pravi skoro prestrašena. "Da, Rena, žal, da ni mnogo, kar sem mogel prihraniti. Šele zadnja leta sem ti mogel kaj prihraniti. Ta malenkost pa bo po moji smrti tvoja, kajti Dagma je tako bogata, da te majhne vsote ne potrebuje. Upam, da boš mogla, dokler se ne poročiš, imeeti svoj dom v tej hiši. Dagma svoje sestre ne loči vrgla čez prag, toda ne smeš biti prisiljena prositi jo za vsak fenig, ki ga boš potrebovala — ker vem, da ti tega pri svojem značaju ne bo rada storila."

Renatine ustnice se tesno stisnejo. Dagma je poznala boljše kot njen oče; in prav nič ne dvomi o tem, da v tej hiši ne bo mogla več dolgo ostati, kakor hitro bo očem zatisnil svoje oči. Mogoče Dagma svojega sovraštva ne bo gnala tako daleč, da bi ji zaprla vrata svoje hiše, toda življenje ji bo delala še mnogo težje kot doslej in bo skušala doseči, da bo sama šla od hiše. Glede tega se Rena ni vdaljala varljivim mislim, toda ker je vedela, kako zelo rad jo je imel oče in kako je skrbel za njo, mu ni izdala svojih misli. Dokler je še živel, se njej pod njegovim varstvom ni moglo nič zgoditi, kadar pa je umrl, tedaj ne bo več izvedel, kako se bodo stvari razvijale in več ga ne bo bolelo, ako jo poženejo iz hiše. Malo negotovo ga pogleda.

"Tvoja skrb za mene je ganljiva, ljubi papa, toda — ne vem, ako bi to vzela. Dagma je tvoja hči in v resnici sama opravičena, da podeduje po tebi, ako, kar pa naj obvaruje Bog, nam boš vzeta."

Bolnik se vznemiri.

"Sprejeti moraš, Rena, ako me nočeš zelo vzalostiti. Žal, da je le zelo malo, kar ti morem po svoji smrti dati. Polej, to je končna vsota vlog, ki sem jo naložil za tebe in vložim vsak prihranjen vinar in bom še vložil do svoje smrti. Z obrestmi znaša vloga enajst tisoč sto mark do sedaj. V vrednostne papirje denarja nisem hotel naložiti, za slučaj, ako bi kdaj denar nenadoma potrebovala. Vedno ti naj bo na razpolago, ne da bi ti mogel kdo pri tem ugovarjati. Saj veš, Dagnin žena, dr. Hartung, je zelo natančen odvetnik in če je slučajno denar del moje zapuščine, bi ga za Dagno zasegel. Zato ti ga poslaram še med živimi; vsi vplačani zneski so ti darilo in že sedaj boš vzela to hranilno knjižico, in kar ti bom še mogel dati, boš sama na banki naložila. Tako je ta denar brez vsakega spora tvoja last in moreš z njim popolnoma prosto razpolagati. Knjižico dobro shrani. Dagni in njenemu ženinu za njo ni treba vedeti, saj veš, bila bi samo nova sovraštva, temu pa se bova oba izognila."

Rena se skloni nad njegovo roko in jo poljubi.

"Tako dobro in ljubeznivo skrbiš za mene, ljubi papa; vem tudi, da bi te samo vznemirjalo, ako tega velikodušnega daru ne bi sprejela. Zato temu ne bom več oporekala, posebno, ker vem, da ta znesek, ki za mene pomeni že premoženje, pri Dagni komaj pride na tehtnico. Misli si moreš, da sem včasih že mislila na svojo bodočnost in če po smrti moje matere ne bi bil bolehen, bi o tem že kdaj s teboj govorila. Vsed tvoje dobrote sem se marsikaj naučila; moja vzgoja je v vsakem ožim končana in veseli me, da za silo morem vsak čas stopiti na svoje noge, tudi tedaj — ko bi morala kakkega dne to hišo zapustiti, na kar je vedno treba misliti."

Da bolnika ne bi vznemirjala, mu Rena zamolči, da je za gotovo vedela, da bo prišlo tako daleč. "Vsed tvoje dobrote sem sedaj v položaju, da si v miru vstanovim obstoj, kadar pride nad mene potreba in za to se ti zahvalim s celim svojim srcem."

Bolnik boža njene lepe, zlato rjave lase in pusti svojo roko počivati na njeni glavi.

"Da si sama postavljáš pred oči tak slučaj in mirno o tem govoriš, me je zelo pomirilo, Rena. Kot rečeno, pri Dagninem značaju mora biti človek na vse pripravljen, četudi ne mislim, da te bo poglala iz hiše. Vseeno pa je dobro, da imaš pred svojimi očmi najhujši slučaj. In glede tega bom popolnoma miren; tvoje znanje in tvoje zmoglosti, tvoj razum in odločnost, vse to mi jamči, da se moreš sama zdržati, ako je potrebno. Ta denar bo samo podlaga. Sedaj si že stara enindvajset let in če umrjem, ne potrebuješ več varuha. Tudi glede tega sem brez skrbi. Tako, sedaj vzemi to knjižico in jo spravi v svojo sobo. Potem pa zopet pridi k meni in mi boš pomagala še druge stvari urediti."

"Ali me bi hotel najprej nekoliko počivati, da se ne boš utrudil?"

Bolnik zmaje z glavo.

"Ne, ne, te ure hočem porabiti, ker sva sama in ravno sedaj ne čutim bolečin. Nimam mira, dokler ni vse to urejeno. Marsikaj je še tukaj, kar ne bi rad videl, da bi prišlo v brezsrčne roke in moj zet bo, o tem sem prepričan, vsako nit moje zapuščine natančno pregledal," pravi tupo.

Rena vzame knjižico in jo nese v svojo sobo. Tu nekaj časa stoji in knjižico pritiska na srce. S tem darom se čuti rešena velikih skrbi, kajti le predobro je vedela, da bo na ta denar navezana, kakor hitro bo očem zatisnil svoje oči, kajti bila je preponosna, da bi v hiši svoje polsestre jedla milostni kruh, ki bi bil zelo grenak.

Skrtno spravi knjižico v svojo omaro med lepo poravnano perilo. Nato pa se vrne k očemu.

Najprej mu da bolečine olajšujoče zdravilo, olupi pomarančo, da je mogel sem in tam vzeti kak kos. Nato pa mu na njegovo zahtevo zopet daje en zavitek za drugim. Prvi zavitek vsebuje pisma njene matere in očem jih položi na stran.

"Hotel sem jih sežgati, Rena, da ne bi prišla v tuje roke, toda pretežko mi je, da bi jih uničil, dokler sam ne zapadem uničenju. Obljubi mi, da boš ta pisma sežgala, kakor hitro bom zatisnil svoje oči. Vzemi jih, vem, da jih ne boš pogledala, ker so bila namenjena samo meni."

"To ti obljubim, papa, meni bodo sveta; ob tvoji smrtni uri — o, moj Bog, da bi bila še daleč — bom ta pisma sežgala, o tem bodi prepričan."

"Sem, Rena. Sedaj pa mi daj oni mali zavitek s črnim trakom. To so pisma in majhni spomini na nekega dobrega prijatelja, ki pa je prežgadol umrl."

Zavitek razveže in lista po papirju. Pri tem pade neka fotografija, ki je bila že precej zarumenela. Ponudi jo Reni.

(Dalje prihodnjik.)

Ribič—potapljač.

Zdaj pa zdaj moreš videti v Požunu človeka, ki ima izredno skazen obraz, da ga vsakdo pogleda. Pa ni le radi tega zanimiv, marveč radi svojega poklica: on je namreč ribič. Pa ne navaden ribič, kakršnih je tisoče ob Dunaji, ampak je ribič-potapljač. Imenuje se Jožef Kovač (Kovács ga ondi pišejo) in mu je 35 let. Pozna vse južno-slovaške reke in tudi Tiso. Precej let je ribaril pod vodo popolnoma gol in je pod vodo eno minuto in 20 sekund. Ta čas mu je zadostaj, da se je potopil 6 metrov globoko, pograbil je ribo in splaval na breg.

"Dolgo čas sem se moral diti na kopnem," je pripovedoval dopisniku nekega češkega lista, "preden sem se naučil tako dolgo zdržati brez sape. Zdaj, ko imam potapljaško obleko, ki sem si jo do podrobnosti sam naredil, bi bil lahko ves dan pod vodo. Dokler sem se nag potapljaj, nisem ničesar videl v vodi, ker mi je voda jako škodovala in me je ščemelo v očeh, da sem večinoma mižal. Bal sem se tudi, da me bi osepel, če bi me kaj sunilo v oči."

Dokler sem gol lovil ribe, sem moral vedno že vnaprej določiti bivališče rib. Zdaj, ko ribarim v potapljaški obleki, mi ni treba več tipati okoli, saj zdaj vse natančno vidim. Seveda vidim tem bolje, čim bolj je obleka iz gumija. Ribe bivajo večinoma v mirnih predelih vode. Največ rib sem doslej našel blizu kakih

v dolbin ali pa v luknjah v vodo padlih dreves. Ribe se me prav nič ne bojijo in večkrat me je že kak karp pogledal skozi okence moje potapljaške čelade. Če se približam ribam, je na primer, som čisto miren, a karp vtakne glavo v blato ali gréz. Karpe in jastoge lovim z obema rokama in jih primem za glavo in repno plavuto; tudi soma, ki tehta kakih 15 kg, zgrabim z obema rokama za vrat in trebuh. Več je ribe lovim s kavljem. Som se divje brani in večkrat me je že čavnil po roki in mi je nekoč z desnice kar kožo posnel. Neki 36 kg težki som me je zgrabil za glavo in me hudo ranil (tedaj sem lovil še brez obleke). Šenka ne popusti zlepa, som pa takoj, ki se čuti, da mu grozi resna nevarnost. Le zdrave in dobro rejene ribe so bojevitije, druge zbežijo in se zarijejo v blato, kjer jih prav lahko dobim.

Največja riba, kar sem jih doslej ujel, je bil 58 kg težki som."

Ob slovesu mi je pokazal potapljaško obleko, ki si jo je sam naredil (piše poročevalac). Obleka ima tri dele, ki se drug v drugega neprodušno zajedajo. Pokrivalo je 10 kg težka, železna čelada, ki ima štiri okence, dva večja sta spredaj, dva poševne oblike pa ob straneh. Obleka sestoji iz hlače, konice hlačnice je obvala. Vsa obleka je iz gumija. Potapljač in njegov spremljevalec, ki ga čaka v čolnu, sta v zvezi z dvema cevema. Skozi

eno cev pošilja spremljevalec z ročno sesalno zrako potapljaču, skozi drugo se pa sporažumevata. Zadosti je, če ribič kar v čelado govori, pa ga oni na čolnu že razume.

Že devet let si Kovač s tem poklicem služi kruh. Na glavi in po rokah je poln brazgotin od ugrizov rib. Te brazgotine povedo več ko besede, kako je ta posel nevaren in mučen.

ČUDOVITOST

V vasi Dobsinu blizu Osijek se je otešla krava kmeta Radosavljeviča. Tele ima pa dva jezika in štiri oči. Na vsaki strani ima eno oko, sredi čelara v nekeksi duplini pa dvojne oči. Drugače je pa normalno, le sesa malo težko, ker mu en jezik nagaža. In pa stani ne more, ker ima pretežko glavo.

ŽENA BREZ SPOMINA

Da izgubi žena zavoljo razburljivih dogodkov svoje ločene pravde spomin in da pozabi popolnoma na tragedijo svojega zakona, katerega podrobnosti je hotela povedati sodnikom, je gotovo nenavaden dogodek, ki se zanj poročili francoskih listov tudi v resnici zanimajo psihologi in juristi.

Gre za 27-letno Madelaine Butinovo, ženo nekega industrijalka. Proti svojemu možu je vložila ločitveno tožbo, ker jo je večkrat goljufal in je tudi slabo ravnal z njo. Zakon je bil za mlado ženo, ki je izredno lepa in ki se je poročila iz ljubezni, strašno razočaranje. Butin je pred sodniki priznal brez mnoge pomisleka, da je bil glede svoje družbe prilično neizbirčen. Da bi bil z ženo grdo ravnal, pa ni hotel priznati.

Med razpravo, ki je bila precej viharna, se je Butinova nenadno lotil silen glavobol in zatemnilo se ji je pred očmi. Po nekoliko minutah se ji je napad minil, toda nesrečnica se ničesar več ni spominjala. Ni vedela več, čemu stoji pred sodniki in svojega odvetnika ne spoznala. Tudi svojega moža, s katerim je imela še četrto ure prej hud spopad, ni več spoznala. Svojega imena se ni več spominjala in ni vedela več za nobeno podrobnost svoje tožbe, ki jo je držala več tednov prej v stalni napetosti.

Butinova je na zunaj popolnoma zdrava, toda zveze s prejšnjim življenjem nima več. Po mnjenju zdravnikov gre za živčni pretres, ki se bo dal ozdraviti morda z dolgotrajno obravnavo. Ločitveno razpravo so morali prekiniti, ker bi bilo treba Butinovo zaslišati o celi vrsti podrobnosti, a odgovarja na vsako vprašanje stereotipno z besedami: "Ne morem se spomniti."

NEKAJ SPLOŠNIH POJASNIL GLEDE POTOVANJA V STARI KRAJ

Iz pisma, ki jih dobimo od rojakov, opazimo, da se še precej v nejasnosti glede potovanja. Večina onih, ki se hočejo pridružiti temu ali onemu izletu, misli, da se morajo s isto grupo tudi vrniti. To ni pravilno. Izlete se pripravi samo za tja in sicer zato, da imajo rojaki priliko potovati skupno tja in imajo s tem več zabave. Za vrnitev pa vsak sam uredi, kdaj je zanj najbolj pripravno. Vsaka karta velja za dve leti, pa še več, če je potrebno. Torej ima vsak izletnik čili dve leti časa za ostali v domovini. Dalje ni potrebno, da bi se vrnili s istim parnikom, ampak si sam izbere parnik, s katerim se hoče vrniti. Če je pa slučajno razlika v ceni, pa seveda dobi povrnjene ali, obratno, doplačila, če izbere parnik, na katerem stane vožnja več. Zahteva se samo, da izbere parnik od iste parobrodne družbe, ko je bil parnik, s katerim je potoval tja.

Ameriški državljani dobe potne liste za dve leti, nedržavljanji pa dobe potni list samo za eno leto, torej se morajo v tem času vrniti. Nedržavljanji morajo pa obenem imeti tudi povratno dovoljenje, ki se izda tudi samo za eno leto. Pa tudi ti potniki imajo priliko, da si svoje potne liste podaljšajo in ravnotako povratno dovoljenje, če imajo za to zadosne vzroke.

Vsi oni, ki so namenjeni letos potovati v stari kraj, naj si tako razmislijo prostore, da ne bo prepozno. Za mesec junij in julij so že skoro vsi prostori oddani.

Na parnikih, ki so debelo tlakani, se vrše izleti v domovino pod vodstvom izkušenega spremljevalca.

KRETANJE PARNIKOV - SHIP NEWS

HIŠE IZ KOSTI

V severnih, zlasti pa v polarnih krajih, kjer primanjkuje kamna in lesa, rabijo za gradnjo poslopij čisto kosti in sicer kosti mrožjih ali pa še pogosteje kitov. Za gradnjo rabijo sicer tudi rebra, največ pa spodnje čeljusti, ki jih je že narava izoblikovala tako, da so kakor nalašč prikladne za vrata. Na Alaski grade zimске koče tako da zasajajo kitove kosti v zemljo kot stebre, na nje pa položijo streho iz kožuhovine. Polarni raziskovalci Rasmussen pripoveduje, kako je prišel v Smithovem zalivu do velike hiše, ki je imela stene iz kitovih kosti. O njih pravi, da spadajo nerazdruženo k arhitekturi teh krajev. Iz mrožjih kosti grade svoja bivališča tudi Čukči v Sibiriji.

Blizu Hudsonskega zaliva v Ameriki so zgradili Eskimi nekoč iz mrožjih kosti cerkvice za 80 verzikov. Pokrita je bila z mrožjimi kožami. Plote in vrata iz kitovih kosti zlasti iz čeljusti, najdemo tudi v Evropi, na Danskem in Norveškem, še pogosteje pa na nekaterih severnemorskih otokih.

To so spomini na čase, ko je lov na kite še cvetel, ko so prevažali kite na obalo, da so iz kuhali iz njih mast. Zdaj opravijo to kar na morju.

Iz tistih časov je na otokih Severnega morja razmeroma mnogo košenih plovov, starih 150 do 200 let. Kljub visoki starosti so pa še dobro ohranjeni. Kitove kosti so zelo trpežen gradbeni material. Na kontinentu porabijo nekateri gostilničarji kitove čeljusti za reklamo. Iz njih napravijo lepe vhode na vrt. To lahko vidimo v saškem mestu Zwota in v dunajskem Pratru.

Denarne pošiljatve

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO			V ITALIJO		
Za \$ 2.55	Din. 100		Za \$ 6.50	Lir. 100	
\$ 5.00	Din. 200		\$ 12.25	Lir. 200	
\$ 7.20	Din. 300		\$ 18.00	Lir. 300	
\$ 11.70	Din. 500		\$ 27.30	Lir. 500	
\$ 23.00	Din. 1000		\$ 54.60	Lir. 1000	
\$ 45.00	Din. 2000		\$ 109.20	Lir. 2000	

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

Izplačila v ameriških dolarjih

Za izplačilo \$ 5.— morate poslati	\$ 5.75
\$ 10.—	\$ 10.85
\$ 15.—	\$ 16.—
\$ 20.—	\$ 21.—
\$ 30.—	\$ 31.25
\$ 50.—	\$ 51.50

Prejemnik dob v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NAJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJBINO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Bohinjsko jezero

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

216 WEST 18th STREET, NEW YORK

V stoterih slovenskih domovih boste našli to knjigo umetniških slik. Naročite jo še vi.

"Naši Kraji"

Slike so iz vseh delov Slovenije in vemo, da boste zadovoljni.

Zbirka 87 fotografij v bakrotisku na dobrem papirju vas stane —

\$1.

Za vsa pojamila glede potnih listov, cen in drugih podrobnosti se obrnite na
POTNIŠKI ODDIEL
"GLAS NARODA"
216 W. 18th St., New York
Posebno naj hite oni, ki namenuvajo potovati meseca junija ali julija, kajti za ta dva meseca so na vseh parnikih skoro že vse kabine oddane.

ADVERTISE in "GLAS NARODA"